

Vinduer, Døre og Lister.

Godt og billigt Arbejde.

Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Det afgaaede Byraad.

Det har vakt berettiget Opsigt at det afgaaede Byraad som en Slags Finale har givet Sekretæren en Lønforhøjelse paa 1000 Kr., saaledes at Sekretærens Løn nu er 6000 Kr. aarlig. Paa Grundlag af, hvad Byraadet har tilladt sig overfor andre, der har været ansat i Kommunens Tjeneste, ser det mildest talt lidt mærkverdigt ud.

Den daverende Byraadsformand — en Slags Madsen-Mygdal i Program og Princip — har jo Gang paa Gang krævet at Lønningen maatte ned for at Budgettet kunde holde. Og saa gik Byraadet i Gang med Nedsættelsen. Der begyndtes, hvor de store Herrer gerne begynder, med at skære af de lave Lønninger: Manden der passer Kommunens Nødtørftshus, der havde 1200 Kr. i Løn om Aaret blev ribbet for 120 Kr. af sin Aarsløn. Den kommunale Politibetjent og den kommunale Arbejdsformand blev tilsammen nedskaaret 1000 Kr. Man var ude om sig for at faa Budgettet til at holde.

Nu skulde man tro, at denne Nedsættelse vilde hjælpe paa Kassen. Men det blev altsaa ikke Tilfældet, idet Raadet for dets Afgang har fundet det paa sin Plads at lønne Sekretæren 1000 Kr. bedre.

After at Byraadssekretær V. Mohr havde begæret sin Afsked, oplosedes Stillingen ledig. Løn 3600, dog vilde man forbeholde sig Ret til at ansætte en Landinspektør eller Ingeniør med en Løn af 5000 Kr. aarlig.

Der var slet ikke saa faa Borgere, som ansøgte om Stillingen, men Borgerne lodes ude af Betragtning ved Ansættelsen. Ingeniør Vellejus havde f. Eks. i sit Andragende opsat saadanne »Forlangendere«, at Byraadet valgte at undgaa ham saa langt som muligt. Disse »Forlangendere«, som man beraabte sig paa, gik i Korthed udpaa, at den paa Kontoret ansatte Kontorist G. Mohr fremdeles måtte være paa Kontoret, og da han (Vellejus) vidste, at der var meget Arbejde at gøre for en Byraadssekretær, ønskede han at der samtidig ansattes en billig Hjælp.

At der paa Byraadskontoret er meget Arbejde behøver ingen at tvivle om. Og at den nuværende Byraadssekretær er paa sin Plads, er i saa Henseende ganske givet. Men er det alligevel ikke et Spørgsmaal, om Byen eller Byraadet ikke havde været bedre tjent med, at der i Stedet for at man nu har en Mand, der skal udføre det store Arbejde paa Byraadskontoret til en Løn af 6000 Kr. aarlig, havde valgt den naturlige Udvæj, at ansætte 2 thorshavnske

Borgere. Paa den Maade kunde 2 thorshavnske Familier komme i Betragtning, hvorimod Ansættelsen af den Fremmede, altid vil virke uheldigt, selv om denne Fremmede er nok saa meget paa sin Plads, og uomtvisteligt Stillingen voksen og sin Løn værd.

Borger.

Handil og vinnuvegur. Útgerð og fiskiskapur.

I Føroyum hevur verið veitt sera lítið av fiski nú hávælturistóina umframt tað at menn hava fingið væl av seiði víða um landið, bæði sunnan- og norðanfjórðs. Tó er nógur fiskur veiddur her undir landinum á enskum trolarum. Spell er at okkara fiskidrift liggur í tilfiskum skili, at vit ikki kunnu kappast við aðrar tjóðir á okkara egna grunni; men tað kunna vit ikki soleingi fólkið ikki sjálvt ígjøgnum Løgtingið og á annan hátt ger álvara av at endurnýggja okkara fiskiflota. Ein høvuðsgrund til, at menn eru so afturhaldandi í hesum máli er tann, at mangir av teim størstu útgerðarmonnum gjøgnum langa tíð hava lagt sær eina við at prógva, at okkara fiskiskip ikki standa seg. Hetta hevur tikið dirvið og áræði frá fólki viðvíkjandi skipadriftini; men hetta var tó ikki sanneleikin, og tað prógvast best av tí, at landið tross øll tap er gingið fram júst av skipadriftini. Tá ein útgerðarmaður, ætlin hann ger út skip fyrri seg sjálfan ella aðrar, roknar alla útgerðina til hægsta útsølupris og harumframt roknar sær ríviliga kommission av fiskasøluni og lön fyrri arbeið sum útgerðarmaður, so kann hann lætt fáa skipið at standa seg illa, um tað kundi givið góðan vinning, tá øll útgerðin varð sett til tann keypspris, sum vóru kunnu fáast til, tá keypt verður í stórum og í felagsskapi, og útgerðarlönin varð sett hóskað.

Talar tú við skilagóðan reiðara um hetta, svarar hann tær, at tað er rætt sum tú sigir, men skipini standa seg ikki, og tað er handilsskapurin sum hevur fort landið framfættir, tað lönar seg tí bert fyrri handilsmenn at hava skip.

Hendan áskoðanin: At tað er handilsskapurin, sum førir landið fram fíggjarliga, meðan vinnuvegurin gongur við tapi, er ikki bert ein ósonn; men eisini ein grundaðlig áskoðan, tí hon tekur arbeiðsdirvið og arbeiðsleðina frá fólki, bðar teir upprunaligastu og innastu ársakarnar til framburðin í mannfelaginum.

Hvor skilamaður má ganga við tí, at handil er neyðugur í einum framkomnum mannfelagi, handilsskapurin er eins og samføðslumidlarin neyðturvilur fyrri vørufulltningin og honum tilkemu sijn rettvisuliga part av ágóðanum; men vit mugu ikki fara villir og gloyma, at tað er hin framleiðandi vinnuvegurin — í hesum samanhangi fiskiskapurin — sum gongur undan og skapar tey víðir og tær vørur, sum handilsskapurin fær uppi hendur, tí skal vinnuvegurin hava bróðurpartin av ágóðanum í sín part, annars fella teir menn, sum vinnuvegin dríva í vantreysti, missa arbeiðsdirvið og arbeiðsleðina, so at vinnuvegurin

svikur og handilsskapurin stendur tá eftir á berum.

Tað er hetta, sum fari er fyrri hjá okkum í Føroyum nú. Tað sum framvegis heldur eitt sindur av dirvi í teimum, sum vinnuveginar dríva er — so troystaleyst tað tjóðar, ein sæl vankunna um okkara handilsbalansa — høvdu vit ein álitismandi statistikk yvir okkara út- og innflutning, mundi dirvið bráðfongis sokkið eitt sindur djúpari; men tað kundi tó verið, at júst ein tilfisk kvokkur hevði verið ársakur til, at lívs-viljin í okkum hevði krept seg saman til tað ódnartakið, sum bjarga kann frá undirgongdini.

Tað er ein royndur lutur, at okkara fiskiflota ikki er tíðvarandi og mong skip eru hartil so ring og í so ringum standi, at tey illa eru flotanði uppá Suðurlandið. Hetta virkar niðurstendi og doyvandi aftur á fólkið og driftina. Vit trøngja til eitt stórt og betri skipaslag, um vit skulu kappast við nábugar okkara, og tó keypa menn framvegis — bert av varna og ótta sama skipaslagið — små skip, ring skip; teir eru vegna ósannan og rangan atburð frá útgerðarmonnum okkara bangnir fyrri, at stór og góð skip ikki skulu standa seg. Okkara sonnu undangongumonnum í fiskiskapinum skortar tað neyðturviliga dirvi til at fara undir at fáa landinum tað skipaslag, sum okkum hóskar best, tað vildi tí verið tørvuligt, at okkur kann prógva, at tilfisk stór skip standa seg betur enn små. Herum meira seinni.

Lógin um fiskavrak-ing var av fyrstu tíð tilætlað sum ein trygging fyrri, at fiskur okkara skuldi standa í góðum umdømi í útlöndunum. Um henda lóg í royndum hevur verið okkum ein tilfisk trygging, eru menn á ymisum máli um; men at lógin í mangar mátar hevur verið okkum óláglig, virkað órættvisuliga og tarnandi við avskiping av fiski, er uttan allan iva. Lógin áleggur, at allur saltfiskur, sum áfluttur verður, skal vrakast, og klippfiskur, sum út verður fluttur til Ítalíu ella Spania, skal vrakast, og harumframt skal allur saltfiskur, sum verður lagdur upp her, verða vrakdur. Til at varataka hettar slar eru settir teir kvalifiseraðir embætismenn — yvirvrakarir — og ein hópur av vanligum vrakarum spjaddir út um landið, sum ongar kvalifikatiónir hava uttan tað, at teir eru tiknir í eið. Yvirvrakararnir hava fasta lön, men hinir fáa daglön, sum er tveirreisir vanligu daglön. Fiskavrakarar eru settir í teim størri byggunum; meðan smærri bygdir, og enn tó oyggar sum Nólsoy og Sandoy, ongar vrakarar hava haft.

At vrakingin, vegna hesa rangvørgu skipan, fellur teimum, sum búgva á stóðum, har eingin vrakari er settur, nógv dýrari, er sjálvsagt. Her eru stórbygdir og stórkeppmenn favoriseraðir fram um smábýgdir og småkeppmenn — ein lítið demokratisk fyriskipan! —

Vrakarlönin kann eftir galdandi lög verða útlögð forskotsvis av amtsfondini, men tað hevur neyvan verið nýtt.

Tá nakrir reiðarar og stórkeppmenn í Suðuroy fyrri nokur árum síðani kendu seg órættaðan vegna tess, at teir máttu lata vraka fisk tveirreisir, áður enn hann kom til virkingar — einaferð frá borði í Íslandi, tá teir sendu skip upp eftir fiski, og aðru ferð, tá teir

landaðu hann her — søktu teir Løgtingið um broyting av lóginu, teirvildu serliga hava vrakarlöninandiursetta; men hetta uppskot ekk ongan frama, haraftur ímóti frandi Løgtingið í 1927 eitt uppskot til broyting av lóginu um fiskavrakning, hvareftir saltfiskavrakningin til onnur lön enn Miðhavslöndini skal falla burtur, meðan tingið tó helt fast við, at saltfiskur, sum verður lagdur upp í Føroyum, framvegis skal verða vrakaður. Viðvíkjandi vrakaralön og vrakaratali lät tingið standa sum stóð umframt tað, at vrakarar skuldu verða settir í Sandoy.

Hetta uppskot var samtykt við 17 stemmun á tingi. Stemmanði ikki: Joen Poulsen, R. Rasmussen, J. H. Joensen, Debess og Konoy. O. F. Joensen var burturstæddur.

Ymiss onnur minnilutauppskot vóru frammi, sum miðaðu ímóti at javna út vrakarlönin, so at allir, sum avskipa fisk, koma at rinda eins fyrri kg í vrakingarlön, ásamt ímóti tí, at keypmenn og fiskimenn verða einstillaðir yvirfyri vrakingarpliktini; men hesi uppskot vóru øll feld.

Nú frættist, at henda broyting av vrakingarlóginu verður framt á ríkisdegi í sama skili, sum lögtingið samtykti hana 29. september 1927. Hendir hetta, fáa vit eina vrakingarlög, sum er lítið mætarí enn hin gamla í summar mátar og verri í ein máta, í tí, at hon verður órættvisari.

Tá vit til lógina nr. 69 av 1. apríl 1912 fingi eitt uppskoyti, sum ásetti saltfiskavrakning, var tað fyrri at fyrirbyrgja, at ringt ráeyni til klippfisk skuldi koma frá Føroyum og soleiðis koma okkara fiski í ringt orð. Tað, at fiskur, ið verður upplagdur her, eisini skuldi verða vrakaður, skuldi vera ytarligari trygd fyrri, at tilfarið til klippfiskin var gott; men her var tað lögna við hesi lög, at hon ikki á nakran hátt meinaði keypmanninum at blanda góðan og ringan saltfisk saman, aftaná at hann var vrakaður; higartil hevur tó ein trygd verið í tí, at saltfiskurin ikki slapp avaftur landinum, fyrr enn hann var vrakaður uppaftur. Tað, sum nú sker við hesari nýggju lóginu, er tað, at keypmannin ella reiðarin kann flyta út so nógvan, so góðan og so ringan saltfisk, sum honum lystur, uttan nakra sum helst hindrandi vraking, undantikið til Miðhavslöndini. Men fiskimaðurin, hann sum veiðir fiskin og eigur in natura ein triðjapart av øllum fiskinum, ið flingin er á skipsdekki, skal leggjast í bond, hann skal framvegis lata tann fisk, hann leggur upp, vraka og fáa pris hareftir fyrri nr. 1 og nr. 2 og nr. 3, meðan keyparin í Føroyum kann selja saltfiskin avaftur flandinum óvrakaðan. Hetta er ein missmunnur ikki bert í virði men eisini í áliti. Reiðarin og keypmannin vera hildnir fyrri at vera álitismenn; meðan fiskimaðurin skal vera undir treytum. Tann skal lógin ráma, ikki hin. Hvat høpi er í hesum t

Væluntar oyrafiskur.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Føroyingafelagsfundur.

Minisfundurin fyrri gamla Føroyingafelag, ið býrt var á trettanda fyrri 40 árum síðani, var hildin í Sjóneikarhúsinum trettanda kvøld. Sangir vóru sungnir, væl fagnaðar roður vóru hildnar v landstingsmanni Jóannes Patursson, J. Dahl, prósti og Simun av Skarði, háskúlastjóra. Røðurnar snúgvadu seg sjálvandi um støvnaðin, mál og starv »Føroyingafelages og tann andaliga mennandi týðning, hetta felag hevur haft fyrri Føroyingar.

Aftaná fundin var føroyskur dansur, sum vanligt var í tí gomlu Føroyingafelagstíðini.

Byraadet.

Paa Byraadsmodet i Onsdag valgtes Prokurist Johs. O. Joensen til Formand og Amtslæge Heerup til Næstformand.

Til Medlemmer af Kasseudvalget valgtes: Formanden, Heerup, Niclasen, Breckmann, Jacob Joensen.

Til Udvalget for Fattigvæsenet, Alderdomsunderstøttelse og Hjælpekassen: Niclasen. Heerup, Jacob Vilhelmsen.

Til teknisk Udvalg: Breckmann, Heerup, Jens Poulsen, Jacob Vilhelmsen, Debess.

Til Havneudvalget: Johs. O. Joensen, Jens Poulsen, Jacob Joensen, Wenzel Petersen, Johs. Jacobsen.

Til Valgbestyrelse ved kommunale Valg: Formanden, Breckmann, Heerup.

Til Skoleudvalg: Niclasen, Breckmann, Debess.

Til Skolekommission: Johs. O. Joensen, Direktør Hans Olaf Hansen.

Til Bygningskommission: Jens Poulsen, Jacob Vilhelmsen, Tomrer H. A. Djuhuus, Direktør Jens av Reyni.

Til Sundhedskommission: Overlærer Poul Jensen, Sygekassere Anton Andersen, Læge E. Lyng.

Til Elektricitetsudvalg: Heerup, Breckmann, Jens Poulsen.

Til Revisor valgtes Bankfuldmægtig Peter S. Hansen.

Det vedtoges at afholde Byraadets ordinære Møder den 2. og 4. Onsdag i hver Maaned i Aaret 1929.

Et og andet.

Den 101-aarige Dame vilde have Pagehaar.

Fru Susannah Crane bor i et Alderdomshjem i Edmonton, England. Den gamle Dame fyldte i Fredags 101 Aar. Hun besluttede samtdigt med Fødselsdagen, at hun vilde have kort Haar. Da man spurgte hende, hvorfor hun ønskede sit Haar klippet, svarede hun: Jo, jeg bliver saa forfærdelig træet i mine Arme, naar jeg om Morgenen maa friserie mig. Den gamle Dame fik sit ønske opfyldt og har nu paa sine gamle Dage faaet Pagehaar.

En Artist med Skrivefærdighed.

Det kommunale Cirkus i Moskva har paa Maxim Gorkis Anbefaling engageret den italienske Artist Dalli, der udfører et forbausende Nummer. Paa hver af hans ti Fingre er der fastgjort en Pen, og paa en Pult foran ham ligger der en Tavle, hvorpaa der staaer de ti forskellige Sætninger. Dalli dypper nu alle ti Penne i Blæk og skriver paa en Gang de ti forskellige Sætninger ned, en Sætning med hver Finger. Det har kostet ham kolossal Taalmodighed at opøve sig dertil.

22 Oprørere

blev dræbt under en Fægtning ved Byen Teopan i den mexikanske Stat Sa Louis Potosi.